

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
NACZELNY DOWÓDZTWO WYXX
(SZTAB GENERALNY) Oddz. II.

8015 J3
Warszawa, ~~Komando~~ dn. 12. sierpnia 1921 r.

Oddział II Informacyjny

DO

EW/2. Nr 32135 II.

ADJUTANTURY GENERALNEJ

TAJNE
KSP

Belweder.

Przedkłada się do wiadomości raport Pełnomocnika Wojakowego i Moraskiego w Londynie w sprawie artykułu "Daily Herald" o zawarciu traktatu między Francją i Polską, dotyczącego wspólnej akcji wojakowej na Śląsku.

2 załączniki.

Za zgodność:

W.z. Szefa Oddz. II. Sztab. Gen.

SIKORSKI m.p.

Ppułkownik.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO DOWDZA
L. dz. 8015 J3
Wpłynęło dn. 17 VII 1921 roku
Wyšlo dn. - 1921 roku
Załączników -

32135/11

Pełnomocnik Wojskowy i Morski
przy Poselstwie Polskiem
w Londynie.

38, Cadogan Square,
S.W.1.

ODPIS.

Londyn, dnia 29 Lipca 1921r.

D o

NO: 1275/Tajne.

Naczelnego Dowództwa W.P.

Oddział II

W W a r s z a w i e .

Śląsk Górny.

"Daily Herald" w numerze z dnia 22 Lipca zamieścił w formie depechy z Rzymu korespondencję z Warszawy do Włoskiego dziennika "Paese", podającą wiadomość o rzekomej zawarciu traktatu między Francją i Polską w sprawie wspólnej akcji wojskowej i ekonomicznej na Śląsku. Na mocy tego traktatu Polska miałaby zobowiązać się wystawić 600,000-gą armję; Francja zaś współdziałałaby w pokryciu kosztów, związanych z tą armją, w rozmiarze 1 franka w złocie na utrzymanie jednego żołnierza dziennie.

Gdyby Francji udało się przeforować przychylne dla Polski rozstrzygnięcie sprawy Śląskiej, wówczas Polska zobowiązuje się:

Udzielić Francji prawa eksploatacji kopalń w powiatach Pszczyńskim i Rybnickim oraz

Przyznać Francji 40 % kapitału przemysłu Niemieckiego na Śląsku Górnym. /załącznik No.1/.

W związku z powyższem zaznaczyć mimochodem należy, że tutejsza prasa o sympatjach bolszewickich, jak "Manchester Guardian" i "Daily Herald", nie może ukryć swego niezadowolenia z zawarcia przymierza Polsko-Rumuńskiego, i, zapisując o niem całe szpalty, nazywa je prowokacją względem Rosji i zażewiem nowej wojny. To jedno chociażby wskazuje, jak realną siłą stanowi owo świeżo-zawarte przymierze.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Anglia wysuwa projekt Włosko-Angielski Stuart'a i Visconti'ego natychmiastowego przekazania Polsce i Niemcom tych powiatów, co do przynależności których nie istnieje żadnej wątpliwości. W ten sposób terytorjum, znajdujące się pod ingerencją Komisji Międzysojusznicej, zostałoby znacznie uszczuplone, a znajdujące się na Śląsku oddziały międzysojusznice liczenie⁶ wystarczające dla zapewnienia bezpieczeństwa na tem terytorjum. Przeciwno temu projektowi Francja wysuwa następujące obiekty:

1/. Natychmiastowe oddanie Niemcom bezsprzecznie niemieckich powiatów, t.j. wszystkich, położonych na zachód od linii Korfanteo, zapewniłoby im doskonałą pozycję strategiczną, z której zagrażałoby bezpieczeństwu oddziałów Międzysojusznich, a przede wszystkim Francuskich.

2/. Przekazując Polsce i Niemcom te okręgi, co do przynależności których nie ma żadnej wątpliwości, należałoby oddać Polsce przemysłowe powiaty: Pszczyński i Rybnicki, Niemcom zaś zachodnie i północno-zachodnie czyste rolnicze. Taki preliminarz podział dałby Niemcom asumpt domagania się następnie znacznej części sprzecznego terytorjum przemysłowego przy ostatecznej decyzji na podstawie, że preliminarz podział już przyznał Polsce 2 przemysłowe powiaty, a Niemcom jedynie czyste rolnicze.

Wszelako wszystkie te motywy, wysuwane przez Francję celem odroczenia terminu Konferencji Najwyższej Rady, są jedynie pozorne. Zdaniem tutejszej Francuskiej Misji Wojskowej, niebezpieczeństwa militarnego ze strony Niemiec, nawet w razie natychmiastowego oddania im bezsprzecznie Niemieckich powiatów, nie ma i nie będzie. Jak się wyraził

podpułkownik Pagalde: „la question militaire ne se pose pas tant que nous sommes sur le Rhin”.

Rzeczywiste, ukryte powody, dla których Francja pragnie odroczenia ostatecznej decyzji Najwyższej Rady, są, prócz niepomysłnego obrotu, jaki ostatnio przybrała dla Francji sprawa Wschodnia, na tle której rozgrywa się sprawa Śląska, jak to było zaznaczone w ostatnim tutejszym raporcie, również motywy natury polityki wewnętrznej a przede wszystkim kwestja utrzymania się lub upadku Briand'a, która od decyzji w sprawie Śląskiej bezpośrednio zależy.

Należy bowiem mieć na uwadze, że Briand jest w tem szczególnem położeniu, że opiera się on w Parlamencie Francuskim na większości parlamentarnej, do której sam nie należy, i która mu nie ufa. Blok narodowy, który całkowicie i bez zastrzeżeń stał za Millerand'em a nawet za Leygues'em, jedynie warunkowo popiera Briand'a, i gotów jest każdej chwili go obalić.

Premjer Francuski ma przeciwko sobie zdecydowaną postawę skrajnej lewicy i skrajnej prawicy, a czycha na niego i centrum, z takimi przeciwnikami politycznymi jak Poincaré i André Lefèvre. Z drugiej strony Briand zdaje sobie doskonale sprawę, że Rada Najwyższa przy dzisiejszej konfiguracji politycznej, której wobec jednolitego frontu Francusko-Belgijskiego zasiądzie potrojny blok Angielsko-Włosko-Japoński, w żadnym wypadku nie zasankcjonuje Francuskiego rozstrzygnięcia sprawy Śląskiej, t.j. nie zgodzi się na linię Lerond'a /warjant linii Korfiantego/, lecz musi albo rozseść się bez decyzji albo znaleźć rozstrzygnięcie kompromisowe. W obydwóch

wypadkach Briand zostanie w Parlamencie bezwzględnie
zaatakowany i, możliwe, obalony. Dlatego też właśnie,
znajdując się między Parlamentem Francuskim a Radą
Najwyższą, jak między swego rodzaju Gyllą i Charybdą,
oraz wiedząc z doświadczenia, że z posiadzeń Conseil
Supreme nie dobrego dla Francji wyjść nie może, a jego
własne stanowisko i powaga jedynie uszczuplone być
mogą, Briand dąży celem uratowania samego siebie i
swego Gabinetu do bezterminowego odroczenia jednego
z grożących mu niebezpieczeństw t.j. Konferencji Między-
sojuszniczej przy jednoczesnem okupowaniu Śląska siłami
oddziałami Francuskimi, stwarzając w ten sposób na Śląsku
swego rodzaju military fait accompli.

2 Załączniki.

/-/ W. Kłoczowski.
Kontr-Admirał.

Za zgodność.

J. Piłsudski
ROTMISTRZ.

GOLD FOR WARSAW

France Bids for a Huge

Reward.

-----0000000000-----

Rome, Thursday. - The Warsaw correspondent of "Paese" learns from a most authoritative source that a treaty has been concluded between Poland and France regarding the military and economic policy to be pursued in Upper Silesia.

Under the terms of the Treaty, Poland undertakes to maintain a standing army of 600,000 men, France contributing one gold franc a day towards the maintenance of each man.

If France succeeds even in part in the settling of the Upper Silesian question, Poland undertakes.

To grant France the right to develop all mines in the Pless and Rybnik districts; and

To assign to France 40 per cent. of the capital of German industries in Upper Silesia, in the event of the Supreme Council assigning the province to Poland.

The correspondent forecasts denials of this report, but adds: "You must consider the news confirmed in every detail." - Exchange.

Za zgodność odpisu:

Attyczka

Powracając do sprawy Śląskiej, niezmiernie trudno jest sprecyzować obecne jej stadium t.j. określić, jak sprawa ta w istocie się przedstawia w momencie pisania niniejszego raportu, albowiem wypadki i sytuacje wciąż się zmieniają z iście kaleidoskopową szybkością.

Niemniej jednak z chaosu drugorzędnych czynników wyłonily się obecnie następujące 3 główne mementy:

- 1/. Zwołanie komisji ekspertów;
- 2/. Wysłanie nowej dywizji Francuskiej;
- 3/. Ustalenie terminu Rady Najwyższej.

Co do pierwszej sprawy zwołania Komisji ekspertów, którzyby przygotowali niezbędną materjał techniczny wraz z projektem linii podziału dla Najwyższej Rady, Anglja zgodziła się wreszcie na żądanie Francji ukonstytuowania takiej komisji. Delegatami Angielskimi zostali mianowani: Sir Cecil Hurst i The Hon. Charles Tufton z misji Angielskiej na Śląsku oraz S.P. Waterlow z Foreign Office'u. Komisja zasiadać będzie w Paryżu, dokąd udali się 26 Lipca Angielscy delegaci.

W sprawach 2/ i 3/ nie nastąpiło jeszcze porozumienia między Anglją i Francją i są one przedmiotem ożywionej wymiany not dyplomatycznych między nimi. Punkt widzenia Rządu Angielskiego jest ten, że sytuacja na Śląsku Córny nie wymaga niezbędności wzmocnienia kontyngentu międzysojuszniczego tem bardziej, o ile nastąpi rychła decyzja co do podziału terenu plebiscytowego. Rząd Francuski zaś uzależnił swą zgodę na zwołanie posiedzenia Najwyższej Rady na dzień 4 Sierpnia od uprzedniego wysłania na Śląsk dodatkowej dywizji Francuskiej. Zwalczając tezę Francuską,